

פרוטוקול ועדת נגישות מס' ___ מיום 09/12/2025

משתתפים :

מאיה נורי שקד, יו"ר הוועדה
חיים גורן, סגן ראש העיר
שי דיכטר עת"א, רכז הנגישות העירוני
איתי יוספי, עובד עירייה
רפי, עובד עירייה
ענת, מתורגמנית לשפת סימנים
יהל בן נר, חברת מועצה בהוד השרון
דוד אהרוני, מנהל אגף חירום וביטחון
גטנהו שי, מנהל מחלקת המקלטים
ליאור זיגר ברמן, תושב/ת
דור אלרון, תושב/ת
ורד מושקובסקי, תושב/ת
אבי בלאו, תושב/ת
דפי קודיש וויציארט, תושב/ת
מתניה פאר שמעונוב, תושב/ת
פרופ' אברהם ארליך, תושב/ת
רזי כהן, תושב/ת
מריאלה ידו, תושב/ת
נועה אלבר, תושב/ת
אורטל טול, תושב/ת
יובל וונגר, תושב/ת
זיו אברה, תושב/ת
צביה אדמון, תושב/ת
ליאת, תושב/ת
יעקב, תושב/ת
הנרי, תושב/ת
עדי, תושב/ת
אריאל, תושב/ת

על סדר יום :

נגישות במקלטים והיערכות לחירום בעיר.

פרוטוקול

1. נגישות במקלטים והיערכות לחירום בעיר.

מאיה נורי שקד:

נעים לראות את כולם. ענת משמשת כמתורגמנית לשפת הסימנים, וליאור אחראית על הכתוביות. אני שמחה מאוד שנפגשנו לאחר תקופה ארוכה ללא מפגשים. כידוע, הפורום שלנו הפך לוועדה עירונית העוסקת בנגישות, וברצוני להודות לרפי ולאיתי על עבודתם המשותפת בנושא. רפי, העובד עמי בעירייה, ואיתי, המתמחה שלי, מרכזים את פעילות ועדת הנגישות וליוו אתכם במהלך ההכנות. תודה רבה לשניהם על עבודתם המסורה. במפגש נוכחות ענת, מתורגמנית לשפת הסימנים, וליאור, האחראית על הכתוביות. בנוסף, מתבצע תיעוד מלא של הישיבה לצורך פרוטוקול. אני מברכת את נציגי תחום החירום והמקלטים, וכן את חיים גורן, סגן ראש העיר האחראי על תחום הביטחון, שיאמר בהמשך כמה מילים. כמו כן, מצטרפת אלינו יעל בן-נר, חברת מועצה ויו"ר ועדת הנגישות בהוד השרון, ושי דיכטר, רכז הנגישות העירוני. הוועדה עוסקת היום בנושא נגישות בחירום. קיימנו מפגש דומה בעבר, אך מאז התרחשו אירועים משמעותיים ביניהם ה-7 באוקטובר והמלחמה באיראן, שהדגישו את הפערים הקיימים ואת הצורך במיגון ובהיערכות מתאימה. מטרת הדיון היא לבחון את האתגרים שעלו ולגבש דרכי פעולה לשיפור המענה. נשמח כעת לשמוע את דבריו של חיים גורן.

חיים גורן:

תודה רבה, ערב טוב לכולם, ותודה למאיה על ההזמנה. הנושא שאנחנו דנים בו היום הוא בעל חשיבות רבה, ולכן היה לי חשוב להצטרף גם במצב שאינו אידיאלי לישיבה. אבקש לומר כמה מילים על תפיסת הביטחון והחירום העירונית בהקשר הנגישות, ולאחר מכן אנשי אגף החירום והביטחון, מנהל האגף, דוד אהרוני, ושי גטניו, מנהל מחלקת המקלטים, ירחיבו על הכיוונים והפתרונות המקצועיים. באופן כללי, תחום המיגון בעיר הוא אתגר משמעותי ביותר, ולא רק בהיבט הנגישות. מדובר בעיר עם מבנים רבים שנבנו לפני 1970, תקופה שבה לא הייתה חובה לבנות מקלטים, ובוודאי

שלא מקלטים נגישים. כתוצאה מכך, מבנים רבים חסרים מיגון תקני, והמקלטים הציבוריים, שחלקם נגישים וחלקם תת־קרקעיים אינם תמיד ניתנים להתאמה פיזית בשל המצב ההנדסי שלהם. לכן אנחנו נדרשים לפתרונות יצירתיים: גם בהיבט המיגון העירוני בכלל, וגם בהנגשה במצבי חירום בפרט. בימים אלה מתבצע מהלך רחב היקף שמטרתו להכשיר מרחבים מוגנים נוספים בעיר: במוסדות חינוך, מרכזי קהילה ומתקנים ציבוריים, שמטבעם עומדים בדרישות הנגישות, וכן בחניונים עירוניים כדוגמת חניון הבימה, שנפתח במהלך הלחימה האחרונה. עם זאת, גם במרחבים נגישים קיימים אתגרים מורכבים. אירוע שקרה ממש לאחרונה מדגים זאת: אישה מבוגרת בכיסא גלגלים שהתה בחניון הבימה יממה שלמה משום שביתה לא היה מיגון. למרות שהחניון נגיש, נדרשנו להתמודד עם העדר שירותים מתאימים, מקומות מנוחה מותאמים ועוד. מה שממחיש עד כמה המשימה מורכבת ודורשת היערכות מדויקת. אני מודה למאיה על קיום המפגש החשוב הזה. במקביל, עלינו לזכור כי המצב הביטחוני עדיין תנודתי. גם בהיותי במילואים, ברור לנו שהמציאות עשויה להשתנות בכל רגע ולכן עלינו להיערך למקרי חירום מיידיים לצד תכנון ארוך טווח של תשתיות מיגון ונגישות. כל הצעה, מחשבה או כיוון שיעלו כאן ייבחנו ברצינות מלאה, ונפעל לראות כיצד ניתן ליישם ולשלב אותם בתוכניות העבודה העירוניות.

דוד אהרוני:

כעת נעבור לחלק המרכזי של המפגש. כמקובל, נציגי העירייה. דוד אהרוני, שיציג מיד את עצמו, ושיגטנו, יסקרו את תפקידם ויעניקו סקירה כללית על פעילות האגף בתחומי החירום. לאחר מכן נעמיק בדרכי ההתמודדות ובפתרונות המתגבשים בנושא הנגישות. חשוב לנו לא רק לשמוע על ההיבטים הנוגעים לנגישות, אלא להבין את התמונה הרחבה של עולם החירום העירוני, ללמוד את התחום ולהיות מתוך ההיכרות הזו כיווני חשיבה שיכולים לקדם מענה טוב ומדויק יותר. וכפי שחיים ציין קודם, נראה שהצורך במוכנות עלול להיות קרוב משחשבונו. אגף ביטחון וחירום כולל מספר מחלקות: מקלטים, מחסני חירום, בסיסי משמר אזרחי, ביטחון שוטף במתקנים עירוניים, מרכז מצלמות ובקרת סנסורים למצוקה, אזעקה וכיבוי אש, וכן מחלקה שאחראית על מוכנות העירייה לחירום. אנחנו פועלים לאורך כל השנה בכתבת נהלי חירום, בהדרכות, בהכשרות, בתרגולים ובהצטיידות. כיום כמעט כל עובד עירייה מחזיק שני תפקידים: תפקיד שגרה ותפקיד חירום. במצבי חירום העירייה אחראית על מגוון רחב של שירותים בסיסיים לתושבים: קורת גג, מים, תפקוד המשק העירוני, פתיחת חנויות, תברואה, אספקת מזון ומתן מידע ברור ורציף לציבור. אחד הדגשים המשמעותיים הוא חיזוק יכולת התושב לפעול באופן עצמאי, תוך מתן מענה מלא בעת פגיעה ממשית. המיגון הפך בשנים האחרונות

לאתגר מרכזי. בשגרה אנחנו מפעילים מאות מתקנים מוגנים, אך חלק מהמקלטים הוותיקים אינם עומדים בתקני נגישות ואינם ניתנים להתאמה פיזית. לכן, במהלך הלחימה קיבלנו החלטה לפתוח לציבור את כל המתקנים העירוניים שיש בהם מרחב מוגן: גני ילדים, בתי ספר, מרכזים קהילתיים ומרכזי רווחה. מדובר במאות רבות של אתרים, והמהלך הזה יצר שינוי משמעותי ביכולת לספק מענה נגיש וזמין לתושבים, במיוחד לאור העובדה שמבני ציבור מחויבים בנגישות על פי חוק. במצבי חירום אנחנו שואפים להחזיק את המתקנים פתוחים 24/7, כל עוד הם אינם נדרשים למשימות אחרות. המקלטים הישנים, שנבנו לפני עשרות שנים, אינם מאפשרים התאמות נגישות, ולכן המערך הרחב של מתקני העירייה הוא הפתרון היעיל ביותר עבור הציבור. אני אשמח לענות על שאלות כלליות לגבי היערכות החירום העירונית. בכל הנוגע למקלטים ולמיגון, שי גטניו, מנהל מחלקת המיגון, יוכל לפרט לעומק על כל ההיבטים המקצועיים.

מאיה נורי שקד:

תוכל להתייחס גם למרחב הרחב יותר של תרחישי החירום שעליהם אתה אחראי כגון רעידות אדמה, צונאמי ואירועי קיצון נוספים. לעיתים המחשבה הציבורית מתמקדת בעיקר באיום הטילים, משום שזהו האירוע שחווינו לאחרונה, אך בפועל קיימים תרחישים רבים נוספים המחייבים היערכות, וייתכן שהם מעסיקים גם את המשתתפים כאן.

דוד אהרוני:

תרחישי החירום שבהם אנו עוסקים נקבעים בחלקם על-ידי המדינה, וכוללים הן אירועי שגרה והן מצבי חירום. בין התרחישים המרכזיים נמצאים רעידת אדמה וצונאמי. תרחישים שאנחנו מתרגלים מעת לעת בשקט וללא פרסום. בתקופה האחרונה קיימנו השתלמות מקיפה לעובדי העירייה, ובחודשים הקרובים תתקיים הדרכה נוספת. מדיניותנו היא להיערך מראש, גם כאשר ההסתברות לאירוע נמוכה, משום שהעוצמות האפשריות מחייבות תגובה מהירה ומקצועית. מלבד אירועי מזג אוויר שניתן לחזות, קיים קושי ממשי בתחזית של רוב תחומי החירום: פיגועים, עימותים, ירי טילים, רעידות אדמה, צונאמי, חומרים מסוכנים ואף מגפות. לכל אחד מהתחומים האלה קיימים תיק חירום, נהלים ייעודיים, והדרכות ותרגולים קבועים שאנו מרעננים באופן רציף. אמנם המלחמה הנוכחית תפסה את עיקר תשומת הלב, אך ההיערכות אינה מתמקדת רק בה, היערכות לרעידת אדמה, לדוגמה, משרתת אותנו גם בתרחישים נוספים. כל עובדי העירייה מחויבים לפעול בתחומי האחריות שלהם בשעת חירום. במסגרת הכוננויות האחרונות הוכחנו יכולת הפעלה מהירה: עם קבלת התראה, החמ"ל העירוני נכנס לפעילות מלאה בתוך חצי שעה. מניסיוני, 27 שנים כמנהל אגף הביטחון ו-35 שנים בעירייה, אני יכול להעיד

על עלייה מתמדת ברמת המוכנות והכשירות. לאחרונה בוצעה ביקורת מקיפה של משרדי הממשלה בכל יחידות העירייה, בכללן חינוך, רווחה, חברה, הנדסה, מידע לציבור והחמ"לים. קיבלנו ציונים גבוהים מאוד, ובוועדת המל"ח הקרובה נבחן את ההערות הבודדות שהועלו, כדי לוודא עמידה מלאה בכל הדרישות. גם תחום המקלטים הציב אתגרים במהלך המלחמה: בשל מחסור במאבטחים לא ניתן היה להציב שומרים בכל המקלטים, והתמודדנו עם מקרי ונדליזם שחייבו טיפול ושיקום יומיומיים, כדי להבטיח זמינות מלאה לציבור. לצד ההתמודדות עם המלחמה, אנו מקדמים השנה גם היערכות מחודשת לרעידת אדמה וצונאמי, מתוך כוונה להשתלב בתרגיל לאומי שבו העירייה מהווה רכיב משמעותי. אני מזמין שאלות כלליות ככל שיהיו, ומבהיר כי אם לא אשאר עד תום הישיבה, שי ימשיך לעמוד לרשותכם לבחינת הצעות, בקשות ושיפורים הנוגעים לתחום הנגישות בחירום.

תודה לדוד. נשמח כעת לשמוע גם את דבריו של שי. בתקופת איראן עבדנו בשיתוף פעולה צמוד, וכל פנייה שהגיעה אליו טופלה במהירות, במסירות ובאכפתיות רבה. תודה רבה על כך, שי. לאחר דבריך נפתח את הדיון לשיחה ושאלות.

מאיה נורי שקד:

שמי שי שרגטניו, ואני מנהל את מחלקת המיגון העירונית. בשנתיים האחרונות עברנו תקופה מורכבת, ואני רואה חשיבות רבה בקיומה של הוועדה ובהשתתפות שלנו בה. בעיניי זהו פורום שמאפשר לייצר תוצרים משמעותיים ולשפר את המענה העירוני. ברצוני להציג כמה נתונים על מערך המיגון בעיר: כיום יש 238 מקלטים ציבוריים ו-99 חניונים שאושרו על-ידי פיקוד העורף. יש בעיר חניונים נוספים, אך הם לא קיבלו אישור בטיחותי ולכן אינם משמשים למיגון. כל המתקנים מופיעים במערכת ה-GIS העירונית, ואם מתקן יוצא זמנית מכלל שימוש עקב ונדליזם, שיפוץ או תקלה אני מסיר אותו מהמערכת עד להשבתו לכשירות. לצערי, מתוך כלל המקלטים רק 18 הם נגישים. הדבר נובע מהעובדה שרבים מן המקלטים נבנו בשנות ה-40-60. לעומת זאת, מרבית החניונים מאפשרים נגישות מלאה. לפי התפיסה המקצועית, על התושב להגיע למרחב מוגן בתוך כ-90 שניות. בתקופות שבהן ניתנה התרעה מוקדמת, פתחנו את המקלטים כבר בשלב ההתראה, וכך אפשרנו גם לתושבים שמעבר לטווח ה-90 שניות להגיע למיגון. אני מודע לכך שקיימים בעיר פערי מיגון לא כל התושבים יכולים להגיע למקלט תקני או חניון מאושר. הנחיית פיקוד העורף קובעת שבמקרים כאלה יש לבחור את המרחב המוגן ביותר הזמין, גם אם אינו עומד בכל התקנים. כאשר מסתכלים על כלל השטח המצטבר של המיגון הציבורי — כ-1.5 קמ"ר — ניתן להבין שבאירוע מתמשך יש יכולת לתת מענה למספר רב של תושבים. אנחנו עושים מאמצים גדולים לצמצום פערי המיגון. אנו

שי דיכטר עת"א:

פותחים מתקנים עירוניים נוספים לפי הצורך, כמו מרכזים קהילתיים, טיפות חלב ומרכזי יום. במהלך המלחמה קיבלתי מאות פניות לפתוח מתקנים שאינם בשליטת העירייה, ופעלנו מול אותם גופים כדי שיאפשרו שימוש בהם. במקרים רבים נענו לבקשות, ופתחנו גם מבנים שאינם עירוניים, לטובת התושבים. נוסף על המיגון הציבורי, יש בעיר היצע גדול של מיגון פרטי מקלטים בבניינים משותפים, ממ"דים וממ"קים. אני רואה ערך רב בעידוד שכנות טובה: תליית שילוט בכניסה לבניין, המודיע לתושבים סמוכים שהם מוזמנים להיכנס למרחב המוגן בזמן אזעקה. בעיניי זה ביטוי לאחדות קהילתית ולערבות הדדית, ואנו רוצים לחזק זאת בתקופה הקרובה. אנחנו ממשיכים לבחון יחד עם פיקוד העורף פתרונות נוספים. אמנם לא נוכל להגיע ל-100% כיסוי מיגון, אך נעשה כל מאמץ לצמצם את הפערים ולאפשר לכמה שיותר תושבים מענה ראוי ובטוח.

מאיה נורי שקד:

אני רואה בחלק זה של המפגש מרכיב מהותי במיוחד, ורוצה לאפשר לחברי הוועדה והפורום להשמיע את קולם. אשמח לשמוע מכם שאלות, הצעות, התנסויות או נושאים שתמצאו להעלות. כדי לשמור על סדר, מי שמעוניין לדבר מתבקש לכתוב בצ'אט את שמו. נתקדם לפי סדר הפניות. אני רואה שפרופ' אברהם ארליך כבר הרים יד. נקבע מסגרת זמן של עד שתי דקות לכל דובר, כדי לאפשר לכמה שיותר משתתפים להתייחס, וכדי שנוכל לשמוע גם את תשובות נציגי העירייה.

אברהם:

אני מציע להתקין מעלית חיצונית מודולרית בבניינים, שתאפשר ירידה ישירה לקומה התת-קרקעית ותשפר את הנגישות למרחבים מוגנים. בנוסף, ניתן ליצור מסדרונות תת-קרקעיים שיחברו בין בניינים סמוכים ויגיעו לממ"ד גדול יותר. המערכת יכולה לשמש גם לתשתיות עתידיות. אני מציע להתחיל בפילוט בכמה רחובות בתל אביב.

אריאל:

אני ספורטאי ומתנדב בתחום הנגישות, ופעיל בארגון "נכה לא חצי בן אדם". המוטיבציה שלי לעסוק בנושא נובעת גם מהחוויה האישית שלי: קיבלתי דירה מעמידר שאינה מונגשת, והמקלט בבניין אינו נגיש. לאחר תביעה ותהליך תמ"א, נאמר שהנגישות תיפתר, אך בפועל נבנה לי ממ"ד בתוך הדירה עם תשע-עשר מדרגות, למרות שאני משתמש בכיסא גלגלים ומתמודד גם עם בעיות ראייה. פניתי לעמידר, למבקר המדינה ולגורמי זכויות האדם, אך נאמר לי ש"זה מה שיש". אינני מצליח לקבל מענה או פתרון, וגם פניותי לדובר עמידר לא נענו. המצב מאלץ אותי לנסות להתמודד פיזית עם המדרגות, דבר שאינו אפשרי עבורי. אני מחפש הצעה או כיוון לפתרון, ואשמח לכל עזרה.

תודה. נראה שיש כאן קשב רב לנושא, ואנו מבינים היטב את הבעיה ואת המורכבות שהוא מציג.

מאיה נורי שקד:

שמי רפי, אני גר ביפו ונעזר בכיסא גלגלים. בבית הישן שבו אני גר אין ממ"ד, וכשהחלה המלחמה חיפשתי היכן אוכל להתמגן בזמן אזעקה. המקלט הקרוב אלי בגן הפסגה אינו נגיש, וכשבדקתי ברשת גיליתי שהמקלט הנגיש הקרוב ביותר נמצא במרחק של כקילומטר מהבית. מצאתי גן ילדים שיש בו ממ"ד והבנתי שהוא אמור להיות פתוח, אבל כשהגעתי הוא היה נעול. אחרי שפניתי למאיה דאגו לפתוח את המקום, אך בפועל הדרך לממ"ד הייתה חסומה בריהוט, ולא היה באפשרותי לסגור את הדלת או לתפעל את הנעילה. אני חושב שיש צורך לדייק ולשפר את היכולת לאתר מחסות נגישים באמת. בסופו של דבר נאלצתי להתמגן בחניון סמוך שאינו מאושר על ידי פיקוד העורף, כי זו הייתה האפשרות הסבירה היחידה.

רזי כהן:

רזי, תודה. בסיפור שלך יש נקודות חשובות שאפשר ליישם כבר מחר בבוקר. נדבר עליהן מיד כשנגיע למענה.

מאיה נורי שקד:

אני חושב על פתרון נוסף שיכול להתאים: באזור שבו אני גר יש הרבה שטחים ציבוריים, ואם הייתה מוצבת שם קוביית מיגון נגישה, היה לי קל להגיע אליה ולסגור אותה בזמן אזעקה. לכאורה מדובר בפתרון פשוט להציב קוביית מיגון באמצעות משאית מנוף.

רזי כהן:

נראה לי ששי ודוד יתייחסו להצעה לגבי המיגונית, אבל חשוב להציף נקודה רחבה יותר: דלתות של מקלטים וממ"דים אינן נגישות מטבען. אדם עם מוגבלות לא יכול להיכנס, להוריד רמפה ולסגור דלת בזמן ולכן הוא אינו יכול להיות עצמאי באירוע חירום. גם התקן מחייב מדרגה, מה שמגביר את הקושי. בהמשך למה שנאמר, אני מציעה לבחון פתרון שבו בתקופות של מתיחות כמו בתקופת איומי איראן, יוצב איש צוות בגן ילדים. גני הילדים הם בפועל אחד מאמצעי המיגון הנגישים ביותר בעיר. נוכחות של איש צוות תוכל לסייע בפתחה, בפינוי מעבר, בסגירת הדלת ובשמירה על המקום, ובכך לתת מענה גם לצרכים של אנשים עם מוגבלות וגם למניעת ונדליזם. זה יכול להיות תפקיד ייעודי של עובד עירייה בחירום.

מאיה נורי שקד:

אני מסכים לחלוטין. אם יהיה בגן אדם שיוודא שהגישה לממ"ד פנויה, יעזור לי להיכנס ולנעול את הדלת הבעיה נפתרת. כשאני הגעתי לשם לבד, לא הייתה לי שום אפשרות להתמודד עם זה בעצמי.

רזי כהן:

ליאת:

שמי ליאת, אני מלווה את הפורום כבר כמה שנים, וזו הפעם הראשונה שאני משתתפת בישיבה. אני מגיעה מזווית מעט שונה: אני מתמודדת עם ירידה בשמיעה ומשתמשת במכשירי שמיעה, ואני גם עובדת בעמותת "בקול", שמלווה אנשים עם ירידה בשמיעה. אמנם אנחנו לא זקוקים להנגשה פיזית במקלטים, אבל הבעיה שלנו היא שאיננו שומעים אזעקות. העמותה קיימה ישיבות עם פיקוד העורף ואף פנתה לכנסת, אך עדיין אין פתרון אמיתי וריאלי. ניסו צמידים, וטכנולוגיות שונות שום דבר לא הוכיח את עצמו. יש גם שירות טלפוני שאמור להתקשר בזמן אזעקה, אבל הוא לא עקבי ולא ניתן לסמוך עליו. במצב הנוכחי, ובמיוחד כאשר האזעקות היו בלילות, אם בן הזוג שלי לא היה שומע, אני פשוט הייתי ישנה ולא מודעת לסכנה. אין שום סיכוי שאשמע אזעקה בעצמי.

מתן:

האם הטכנולוגיה הקיימת היום בסמארטפונים לא נותנת מענה טוב יותר?

ליאת:

לא. למרות הציפייה שהסמארטפונים יספקו מענה, בפועל זה לא עובד. בתקופת המלחמה קיבלתי פניות ממאות אנשים שהיו בחרדה כי לא שמעו את האזעקות כלל. הפתרון היעיל ביותר כיום הוא "פעמון לדלת" ייעודי לירידה בשמיעה: רכיב חיכוך שמפעיל אור ורעש בתוך הבית. אבל הוא תלוי בכך ששכן ילחץ עליו בזמן אזעקה וזה לא פתרון אמיתי לאוכלוסייה גדולה כל כך. אני חושבת שהעירייה יכולה לפתח פתרון יצירתי יותר, אולי באמצעות קבוצת מתנדבים או מנגנון עזר אחר שיתמוך באנשים שלא שומעים את האזעקות.

יובל וונגר:

אני רוצה להתייחס לנושא הזה. הבעיה מוכרת, והגשנו בג"ץ בנושא יחד עם שימי פינטו. פיקוד העורף מקדם מהלך לחזרה לביפרים, אבל ביפרים חכמים ומשופרים ממה שהיה בעבר. הם אמורים לתת מענה מלא לאנשים עם לקות שמיעה, כולל במקומות עם קליטה בעייתית ובמצבים כמו מקלחת. כל האתגרים בנושא כבר הוצפו. השאלה היחידה היא מועד היישום — וזה צפוי לקרות ב־2026 או 2027. הפתרון נמצא בדרך.

ורד מושקובסקי:

נעים מאוד, אני ורד, תושבת העיר ועורכת דין המתמחה בזכויות אנשים עם מוגבלות. אני מנהלת את התחום המשפטי לאנשים עם מוגבלות בצה"ל בקריה האקדמית אונו, ושמחה להשתתף כאן היום. רציתי להתייחס לכמה נושאים שעלו. במיפוי הדיגיטלי של העירייה מסומן מקרא שמצביע על מרחבים מוגנים נגישים, אבל בפועל גם 18 המרחבים שאמורים להיות נגישים לא מופיעים כך באתר, ואני תוהה אם זו תקלה או חוסר עדכון. בנוסף, בעקבות מקרה שאני מכירה של תושב מארלוזורוב, שנמצא על כיסא גלגלים ואינו יכול להיכנס עוד לחניון שבו השתמש

בגלל עבודות נת"ע, חשבתי האם העירייה יכולה לסייע בכך שמרחבים מוגנים פרטיים שהם נגישים יהיו פתוחים גם לשימוש קהילתי. למשל באמצעות שלט או הסדר שתתאם העירייה. זה יכול להתחבר גם ליכולת של הרווחה למפות אנשים עם צרכי נגישות שונים ולחבר ביניהם לבין מרחבים מוגנים זמינים. מאחר ששדרוג כלל המקלטים ייקח שנים, פתרון כזה יכול לתת מענה מידי. ולסיום, אני רוצה לומר תודה: מרגש לראות עירייה שמחפשת פתרונות ולא מסתרת מאחורי מגבלות הדין. זה ממש לא מובן מאליו.

שלום, אני זיו אברה. עד לאחרונה גרתי בתל אביב וכיום בגבעתיים. אני עורכת דין ומתכננת עירונית, וב-2022 השתתפתי בפרויקט חדשנות עירונית בעיריית תל אביב בשם אורבנוביליטי, שהתמקד בהנגשת המרחב הציבורי לאנשים עם מוגבלות וביהוי חסמים. בהמשך לדברים שנאמרו כאן, אני חושבת שבשלב של חיפוש פתרונות מהירים וזמינים כדאי לחזק את הקשר הישיר עם התושבים ולמפות היכן אנשים עם מוגבלות גרים בפועל, בדיוק משום שהמשאבים הנגישים בחירום מוגבלים. העירייה כבר עשתה פרויקטים דומים, כמו מיפוי השצ"פים או מיפוי קהילות שונות בעיר לצורך התאמת שירותים וזה יכול לשמש השראה למיפוי צרכים בחירום. אנשים עם מוגבלות גם נוטים לעבור דירה בתדירות נמוכה יותר, וזה יכול להקל על יצירת קשר ישיר ומתמשך עם התושב ובדיקת הצרכים שלו. חשוב גם להסתכל על חוויית הנגישות מקצה לקצה. לא רק כיסאות גלגלים או מכשירי שמיעה, אלא מגוון רחב של צרכים, כולל הנגשת מידע, במיוחד לאוכלוסיות עם אוריינות דיגיטלית נמוכה.

זיו אברה:

יופי, תודה זיו. היה ממש נעים לשמוע, וכיף לדעת שהיית חלק מהפרויקטים במחלקה שבה חן החליפה את אלה.

מאיה נורי שקד:

שלום, שמי יעקב ויבס. אני חירש ועיוור וגר ליד הים בתל אביב. אני רוצה להבין מה עושים במקרה של צונאמי באזור הזה. אין לי מושג איפה נמצאים המקומות הבטוחים, וגם לא מה כולל תרגול של צונאמי בעיר. זה משהו שמעניין אותי לדעת.

יעקב:

אני אנסה לתת כמה התייחסויות רוחביות, ושי ישלים בדברים הספציפיים שהוא מכיר יותר לעומק. חשוב לומר מראש שיש כאן נושאים רבים שהם הנדסיים ומשפטיים, ולא כולם מצויים בתחום האחריות של אגף הביטחון והחירום. אנחנו עוסקים בהיערכות ובתגובה, לא בבינוי, ולכן אין לנו סמכות מלאה להתערב בנושאים של מבנים פרטיים או תשתיות קבועות. למרות זאת, בנינו תוכנית מקיפה

דוד אהרוני:

שתוצג בקרוב לראש העיר ולהנהלת העירייה, ושכוללת מגוון רחב של רעיונות, במיגון הפרטי, הציבורי, בחניונים ובפתרונות נוספים. חלקם דורשים בחינה הנדסית ומשפטית לפני שאפשר יהיה לדעת אם הם ישימים. למשל, העליתי רעיון לחייב בכל בניין חדש מרתף מוגן ציבורי, גם אם יש בבניין ממ"דים פרטיים. זה דורש בחינה משפטית וכלכלית, כי מדובר ברכוש פרטי. כרגע עוד אין תשובות, אבל התוכנית נמצאת בעבודה. בנוגע לנושאים שעלו כאן, פיקוד העורף מוביל פתרונות לבעלי מוגבלויות, כולל חזרה לביפרים חכמים שיתנו מענה גם למצבי קליטה מורכבים. נוכל לעודד אותם לזרז את התהליך כדי שנוכל למסור לציבור מידע ברור יותר. לגבי מיגון בדירות עצמן, קיימת אפשרות להפוך חדר רגיל לחדר מוגן באמצעות קבלן פרטי המוסמך לפי הנחיות פיקוד העורף. זה פתרון לא זול, אבל הוא קיים. ולשאלה על צונאמי: לאורך כל החוף יש שילוט מסודר בשלושה סוגים. אזהרה מפני צונאמי, מסלולי פינוי למקום בטוח, ושילוט שמציין את הנקודה הבטוחה עצמה. המסלולים מובילים למקומות גבוהים, והם פרוסים בעשרות נקודות לאורך החוף.

דוד, רק חשוב לי לציין שמי שדיבר קודם הוא אדם שחירש וגם עיוור, ולכן השילוט שעליו דיברת לא רלוונטי עבורו.

מאיה נורי שקד:

במצב של התראת צונאמי יש להגיע למקום גבוה. אם יש נקודה מסומנת מצוין, ואם לא, אפשר להיכנס לכל בניין סמוך ולעלות לקומה שלישית או רביעית, כולל בתי מלון. התרחיש שנמסר לנו מדבר על עליית מים של כחמישה מטרים, אבל אנחנו בחרנו להיערך לגובה כפול של עשרה מטרים. כל ההנחיות שלנו מכוונות לגובה כזה, כך שבכל אזור ניתן למצוא בניין שאליו אפשר לעלות במהירות.

דוד אהרוני:

האם בעת צונאמי מותר להשתמש במעליות, והאם הדבר נלקח בחשבון בהיערכות?

יובל וונגר:

במקרה של צונאמי, בניגוד לרעידת אדמה, כל עוד הגל טרם הגיע, אפשר להשתמש במעלית, במיוחד עבור מי שמתקשה לעלות במדרגות. המטרה היא רק לעלות למעלה, לא לרדת. לגבי המיפוי ב-GIS והסימון של המקלטים הנגישים, אם אכן יש בעיה בסימון, נטפל בה מיד, ושי יסביר על כך בהמשך. חלק מהנושאים שעלו כאן נוגעים לבינוי, וזה לא תחום ההתמחות שלנו, ולכן ייתכן שלא עניתני על הכול.

דוד:

אני רוצה להוסיף על דבריו של אהרוני. לגבי השאלה של פרופ' ארליך מעליות אכן נכללות בתכנון ההיערכות למרחבים מוגנים, אבל העירייה לא יוזמת או מממנת פרויקטים כמו התקנת מעליות חיצוניות או בניית מיגון פרטי; אלה מהלכים שהדיירים מבצעים על חשבונם, והעירייה מסייעת להם בעיקר בהליכי רישוי

שי דיכטר עת"א:

מזורזים. לגבי מה שרזי העלה מדובר בפתרון פשוט יחסית. אם יש חסימה בדרך לממ"ד בגן, כמו ריהוט שהוזז במהלך היום, צריך לדווח למוקד, ואנחנו נדאג להשאיר את הדרך פנויה. בנוסף, עלו כאן רעיונות להצבת כוח עזר במקומות מסוימים. אנחנו לא יכולים להציב שומרים בכל מוסד בעיר, אבל ייתכן שנבחן הצבה נקודתית של כוח עזר במקומות שבהם נדרשת נגישות גבוהה במיוחד. לגבי מה שוורד ציינה, במהלך השיחה בדקתי במערכת ה-GIS, ואכן הסימון של המרחבים הנגישים אינו מופיע בצבע שונה כפי שמופיע במקרא. המידע מופיע כשנכנסים לפרטי כל נקודה, אבל לא ברמת המפה הכוללת. נטפל בזה מיידית.

תודה רבה, זה ממש משמעותי עבור הרבה אנשים.

ורד מושקובסקי:

מאיה, אני צריכה לצאת לרגע מהזום, אז שמתי בצ'אט קישור למאגר שבנינו בתקופת המלחמה עם איראן יחד עם יובל וגנר. אם תאפשרי לי לשתף מסך לרגע, אוכל להציג לכם את מאגר המידע שאנחנו אוספים על התושבים.

יעל:

יעל היא חברת מועצה בהוד השרון ומחזיקה את תיק הנגישות בעיר.

מאיה נורי שקד:

מה שבנינו הוא טופס וולונטרי שבו תושבים יכולים להירשם למאגר חירום ולהזין פרטים אישיים ונתוני נגישות. הטופס כולל שאלות על סוג הדיור, האם יש מדרגות או כניסה נגישה, האם האדם גר לבד או עם מישהו נוסף, ואפשרות למלא פרטים של בן משפחה או מטפל. הוא שואל באיזו דרך התושב מעדיף שיפנו אליו, מה סוג המוגבלות, האם נדרש פינוי מיוחד, איזה ציוד דרוש, באיזו שפה לתקשר, ועם מי ליצור קשר בזמן חירום. יש גם אפשרות לציין את אופן התקשורת הרצוי, דיבור רגיל, דיבור איטי או בשפה פשוטה. אני אשמח לשתף אתכם את הטופס ולראות אותו מיושם ומשוכלל גם בתל אביב. בעיניי זו יוזמה מבורכת. זה טופס שבנינו במסגרת ועדת הנגישות, בשיתוף יובל שהוא חבר בכיר בוועדה גם אצלנו.

יעל:

יעל, תודה רבה שהיית כאן. מאוד התרשמנו.

מאיה נורי שקד:

כשדיברתי על תיאום ציפיות, התכוונתי לכך שחסרים כאן נציגים עירוניים נוספים. הדוגמה שעלתה עכשיו מדגישה את החשיבות של מעורבות מנהל קהילה ורווחה, שהם הגורמים שמלווים ביום-יום אנשים הזקוקים לסיוע. הם אלה שמחזיקים את המידע הרלוונטי ויכולים לחבר בין התושבים לבין הכלים והטפסים שהוצגו כאן, ולכן חשוב שגם הם יכירו את הצרכים ואת האפשרויות.

דוד אהרוני:

נכון, האמת ששי דיכטר שנמצא פה ובעיקרון גם יש לנו בוועדה, אמורה להיות מי שאחראית על תחום הנכויות במנהל שירותים חברתיים. אז נראה לי אנחנו גם נעביר לה את הסיכום שהיא תשמע, אבל בכללי צריך רגע גם לחשוב אנחנו, איך אפשר באמת לחבר פתרון כזה.

מאיה נורי שקד:

אני מריאלה, חוקרת בתחומי נגישות שונים. השאלה שלי ממש מתחברת למה שיעל הציגה. יש לי ממ"ד, אבל ראינו שגם ממ"דים עלולים להינזק, ויש מצבי חירום נוספים כמו רעידות אדמה. כיום ברווחה יש רישום של אנשים שמוכרים וזקוקים לסיוע, אבל אני, למשל, לא מוכרת ברווחה, ובכל זאת אני משתמשת בכיסא גלגלים וזקוקה לעזרה במקרה חירום. לכן אני חושבת שהטופס שדובר עליו צריך להיות פתוח גם לאנשים שאינם חלק ממערך הרווחה. יש רשויות שכבר עשו מהלכים כאלה, ואני לא יודעת אם תל אביב עושה זאת כרגע אבל בעיניי חשוב שהמאגר יהיה רחב ויגיע גם לאוכלוסיות שאינן בקשר עם שירותי הרווחה.

מריאלה ידו:

זה לא חייב להיות רק מי שמוגדר כאדם עם מוגבלות ומוכר לרווחה. יש מגוון רחב של מצבים וצרכים שצריך לתת להם מענה, גם מחוץ למערכת הרווחה.

מאיה נורי שקד:

נכון. חשוב שזה לא יוגבל רק לאנשים שמוגדרים כבעלי מוגבלות ומוכרים ברווחה. צריך שהמענה יהיה רחב הרבה יותר מזה.

מריאלה ידו:

שמי דור, אני בן 30 ולומד חינוך בבית ברל. אני נאמן ביטחון מטעם הקבלן של המוסד. מתוך הניסיון שלי כרכז מעונות וכמי שמתמודד עם מוגבלות, יצרתי לעצמי מערך סיוע בחירום: דאגתי שהמקלט במכללה יהפוך לנגיש, וכיום יש גם מבנה כיתות חדש עם מקלט ברמת אפס, כך שיש לי נגישות מלאה. בנוסף יצרתי פרוטוקול עם האבטחה. במקרה של אזעקה הסייר מאתר אותי מיד בטלפון ומגיע תוך דקות כדי ללוות אותי למרחב מוגן מותאם עבורי ועבור אחרים שאני מלווה. ההצעה שלי היא לנסות לייסד חיבורים דומים גם בעיר: אם רכבי הסיור העירוניים יכירו את נקודות המרחבים הנגישים ואת שמות האנשים שזקוקים לליווי, הם יוכלו להגיע אליהם בעת אזעקה ולוודא שיש להם ליווי למקום בטוח.

דור:

זה מעניין. גם אם אצלנו מדובר בקנה מידה הרבה יותר גדול, הרעיון עצמו בהחלט מעניין.

מאיה נורי שקד:

דור:

בבית ברל, בתוך הקהילה המקומית שבה רק כחמישה אחוז מהסטודנטים הם בעלי מוגבלות, יישמתי את הפתרון הזה במסגרת האחריות שהייתה לי ואני ממשיך להשתמש בו עד היום.

יובל ונגר:

שלום לכולם, ואני מודה על קיום הדיון החשוב הזה. מעבר לתפקידי כאן, אני יו"ר עמותת נגישות ישראל. יש לי כמה שאלות והערות. ראשית, הייתי רוצה להבין מה מצב היישום בפועל של תקנות פינוי בחירום לאנשים עם מוגבלות, שאושרו בכנסת ב־2022. האם אתם יודעים איפה העיר עומדת בהטמעתן. שנית, דיברתם על שימוש בבתי ספר, גני ילדים ומרכזים קהילתיים כחלק מהפתרונות. האם אתם מתייחסים לרשימות ההצטיידות שהוצעו, הכוללות חדרונים נגישים עם מיטות, מזרנים, שירותי נכים, מקלחות ניידות ופרגודים שנועדו לאפשר לאנשים עם מוגבלות קשות להישאר במרחב מוגן לאורך זמן? אני לא בטוח בכלל שהדברים מוכרים או מיושמים בעיר. שלישית, שאלה למאיה: בתחום ההתחדשות העירונית, האם יש כוונה לפתח מדיניות שמקצרת תהליכים במתחמי בינוי־פינוי כדי לייצר מיגון טוב ומהיר יותר? האם נבחנת האפשרות שחדרי שינה יהפכו לחדרים מוגנים במבנים מתאימים, כדי להקל על קשישים ואנשים עם מוגבלות שנעים בקושי בתוך הדירה? בקצרה, האם יש תוכנית התחדשות עירונית שמתבססת על לקחי המלחמה? בנוסף, יש לנו בעמותה פרויקטים קיימים שעשויים לעניין אתכם, כמו "הכי מוגן ונגיש שאפשר" עם פיקוד העורף, שמסייע להנגשת דירות שאין בהן מרחב מוגן. נדמה שאתם לא מחוברים אלינו בנושא הזה וחבל, יש כאן פוטנציאל שיתוף פעולה. לגבי מה שרזי ויעל העלו, יש כיום אפליקציה הנקראת האפון הסגול, שבה אנשים מזינים את צרכיהם בחירום, ומתנדבים מהרשות מתחברים אליהם כדי לסייע. זו מערכת שמאפשרת לבנות תוכנית אישית מראש, וזה המפתח לכל היערכות בחירום. לסיום, אני מבקש לקיים פגישה מקצועית עם חיים, דוד, שי ומאיה. במסגרת המיזם של "האפון הסגול" אנחנו מלווים רשויות רבות בהיערכות מותאמת לאנשים עם מוגבלות ולקשישים, ואני מאמין שנוכל לסייע גם כאן בצורה משמעותית.

מאיה נורי שקד:

יובל, הדברים שלך חשובים כתמיד. האמת היא שציפיתי שתעלה גם את נושא הלינה במקלטים, כי בעיניי זה אחד הדברים שהיה ממש חסר בתל אביב במהלך המלחמה עם איראן.

יובל ונגר:

במלחמה, כשהמדינה פתחה את האפשרות לפינוי לבתי מלון, אנשים עם מוגבלות קשה בניידות פונו בעיקר לחדרים נגישים, בעיקר מהצפון והדרום. באירועי אב"ג כבר לא היו מספיק חדרים נגישים בארץ, ולכן מי שהיה לו מיגון השתמש בו, והיתר

חיפשו פתרונות ציבוריים, כמו שדובר כאן. הבעיה במקומות ציבוריים, בין אם זה חניון תת־קרקעי, גן ילדים או מרכז לקשישים, היא שלא מספיק להגיע למקלט לשעה־שעתיים. מי שצריך "שהייה עמוקה" חייב תנאים בסיסיים: ציוד, מיטה, שירותים מותאמים, אפשרות לשמור על היגיינה וזה גם יקר, גם דורש שימור רציף, וגם מצריך התמודדות עם ונדליזם ושמירה. בלי תנאים מינימליים לשהייה כזו, אנשים עם מוגבלות קשה לא יעזבו את הבית, אפילו כשהסיכון הביטחוני גבוה. כרגע, במאזן בין נוחות ובטיחות, אם המרחב הציבורי לא מאפשר שהייה אמיתית הוא פשוט לא מהווה חלופה אמיתית לבית.

מאיה נורי שקד:

יובל, אנחנו קצת לחוצים בזמן, אז אנסח את זה ישירות: האם קיימת בעיר מחשבה או תוכנית למצב שבו תתרחש שוב מלחמה כמו זו עם איראן, ויהיה צורך לאפשר לאנשים עם מוגבלות גם לישון במקלטים? אני עצמי, מאיה, ישנתי שבועיים במקלט ציבורי וכל אדם אחר אמור להיות זכאי לאותו פתרון. השאלה היא האם אנשים עם מוגבלות, שאינם יכולים לישון על מזרן רגיל ושזקוקים לתנאים מותאמים, יקבלו אפשרות לינה במרחבים ציבוריים כמו חניון תת־קרקעי, מקלט ציבורי או גן ילדים, עם הציוד וההתאמות שהם נזקקים להם. אני מבינה שבערים אחרות כבר נעשו צעדים כאלה, וגם אצלנו נדרשת היערכות.

אבי בלאו:

תודה רבה, אני מברך על המפגש החשוב הזה. אני אבי, יועץ נגישות ותיק וכבד-שמיעה, ולכן מכיר היטב גם את תחום החירשים וכבדי השמיעה. רציתי להדגיש שלושה דברים קצרים. ראשית, כמו שיובל אמר, יש את תקנות שעת החירום. חשוב מאוד שהעירייה תכיר אותן ותיישם אותן ככל שניתן כבר עכשיו, גם אם חלק מהתקנות עדיין לא אושרו. כל תכנון או פיתוח חדש צריך להיות מותאם למה שמוגדר בתקנות. למשל בנושאי פינוי בעת רעידת אדמה או צונאמי. לעירייה צריכה להיות רשימה מסודרת של אנשים עם מוגבלות בעיר, כדי לדעת את מי צריך לפנות באמצעים מיוחדים. שנית, לגבי נושא השמיעה, פיקוד העורף אכן מפתח אביזר עתידי שייתן מענה רחב, אבל עד שהוא יושלם, רוב החירשים וכבדי השמיעה משתמשים באפליקציות בטלפון החכם. האפליקציה של פיקוד העורף מפעילה צליל, רטט והבזק אור בזמן אזעקה, ולמי שזה לא מספיק בזמן שינה ניתן לחבר לטלפון כרית רטט שמעירה גם מתוך שינה עמוקה. זה פתרון זמני אבל חשוב, וכדאי לוודא שכולם מכירים אותו.

צביה אדמון:

אני צביה אדמון, עורכת דין, ועוסקת בזכויות אנשים עם מוגבלות יותר משלושים שנה. בין היתר ניסחתי את תקנות הנגישות לשירות. נגישות בשעת חירום היא נושא

שקרוב מאוד לליבי, וזה היה אחד התחומים הראשונים שעסקתי בהם עוד לפני כתיבת התקנות. לגבי בנייה חדשה, בתקנות הבניין החדש יש הוראות מסוימות לנגישות גם במרחבים מוגנים במבני מגורים פרטיים, אבל בבניינים קיימים המצב מורכב מאוד. למשל, בבניין שלי יש מקלט בקומת הקרקע שהוא לחלוטין לא עומד בתקנים, והוא לא מספק הגנה אמיתית. יצירת מיגון תת-קרקעי בבניינים ישנים לרוב אינה ישימה, ולכן צריך לחשוב על פתרונות אחרים. יתכן שגני ילדים מסוימים יכולים לשמש פתרון, אבל בעיניי יש צורך במערך עירוני מסודר שמבטיח שלכל אדם עם מוגבלות יהיה בתוך רדיוס סביר מהבית תואם זמנים כמו 60-90 שניות, מקום מאורגן ומותאם להגיע אליו כשאינ ממייד בדירה. זו נקודה שצריך לחשוב עליה ברמה מערכתית. כמו כן, אני שמחה מאוד על קיומה של הוועדה הזאת.

עכשיו איתי, המתמחה שלי שכבר הכרתם, יציג פנייה שהגיעה מנטלי, יו"ר הנהגת ההורים בבית הספר ניצנים שביקשה שנעלה נושא מסוים.

מאיה נורי שקד:

אני מקריא את הפנייה של נטלי, יו"ר הנהגת ההורים. היא מציינת שמקלט האזור נמצא בתוך חצר בית הספר, והאזור בחצר דולק רק עד תשע בערב. בכל אזעקה אחרי השעה הזו התושבים מגיעים בחושך מוחלט, ולכן היא מבקשת לבדוק אם ניתן לטפל בכך. למשל להפעיל תאורה שתידלק אוטומטית יחד עם האזעקה ופתיחת המקלט. בנוסף, היא מעלה שוב את סוגיית נגישות המדרגות במקלט, ושואלת האם ניתן לבנות רמפה או לשפר את מבואת הכניסה כך שתהיה מוגנת ונגישה יותר.

איתי יוספי:

רציתי להתייחס לדברים של ליאת לגבי כבדי שמיעה. בעיניי יש כאן גם עניין של אחריות אישית. מאז 7 באוקטובר כולנו מבינים עד כמה האחריות לחיים שלנו מתחילה אצלנו. רובנו גרים בבניינים, ולכן חשוב ליידע את השכנים על המוגבלות שלנו ועל הצורך בסיוע במקרה חירום. אני מאמין גדול במשפט "טוב שכן קרוב מאח רחוק", ובמיוחד במצב שבו הטכנולוגיה לא תמיד מספקת פתרון. אי אפשר להסתמך רק עליה. יש ערך אמיתי לקשר עם השכנים ולהסתמכות הדדית, וזה מסר שהיה חשוב לי לומר.

מתן:

אני רוצה להדגיש שוב: כמה אנשים כאן אמרו שיש פתרונות ושפיקוד העורף מטפל בזה, אבל צריך לזכור שזה תהליך שיכול להימשך שנים. נכון לעכשיו, למרות כל האפליקציות והאמצעים שהוזכרו, אין פתרון אמיתי להרבה מאוד אנשים. אני מכירה את הנושא מקרוב. אני עובדת בעמותה ועוקבת אחרי כל ההתפתחויות. בפועל המענה פשוט לא קיים. לכן אני מעלה את זה כאן: אולי העירייה יכולה להתערב, להקים מערך מתנדבים או לפתח פתרון עירוני שייתן מענה כבר עכשיו.

ליאת:

מאיה נורי שקד:

את הצפת כאן נושא שלא הייתי מודעת לעומקו. הייתי בטוחה שהטכנולוגיה כבר נותנת מענה, שיש את אפליקציית פיקוד העורף ושכולם מקבלים התראה. אפילו לא עלה בדעתי שיש כבדי שמיעה שלא שומעים את האזעקות. זה באמת נושא קריטי, ואנחנו חייבים לעסוק בו. תודה רבה שהבאת את זה. דוד ושי, אשמח שתאמרו כמה מילים על מה שנאמר כאן, ואז אני אסכם. אין כאן בהכרח מה לענות עכשיו. יש הרבה דברים שצריך פשוט לשמוע, לספוג ולחשוב עליהם בהמשך. נוכל גם לקיים פגישת המשך כדי לבדוק מה קודם, מה עדיין לא, ואילו נושאים דורשים טיפול נוסף. ואם תרצה – נוכל לדבר גם מחר. כרגע אנחנו לא פותחים לדיון מחדש את כל הנושאים שעלו, למרות שהם רבים ומשמעותיים.

דוד אהרוני:

מאיה אמרה בדיוק את מה שאני מרגיש. עלו כאן הרבה נושאים חשובים, חלקם דורשים עבודה משותפת עם גורמי מקצוע בתוך העירייה ומחוצה לה. אני לא רוצה לתת תשובות חלקיות או כאלה שאיני בטוח בהן, זה לא רציני ולא נכון. כדי להתקדם באמת, צריך לקחת את כל מה שהעליתם, להציף לגורמים הרלוונטיים, ולבחון מה ניתן לקדם ובאילו מסגרות. אם יהיה צורך בפגישת המשך נעשה זאת, ונשמע לעומק את הכל. יש כאן עניינים ששייכים לעולמות הקהילה, הרווחה, שיתופי הפעולה והשכנות הטובה, וכל אחד מהם דורש טיפול מקצועי. אני לא יכול להוסיף מעבר למה שכבר נאמר, כי לכל אחד מאיתנו יש תחומי אחריות מוגדרים. צריך לעבוד בצורה מסודרת מול הגופים המתאימים.

שי דיכטר עת"א:

אמשיך את דברי אהרוני. אני כבר יודע שיש כמה פרויקטים בעיר בנושא מיטות, ציוד נגישות ופתרונות לשהייה, ומנהל השירותים החברתיים מטפל בזה בפועל. בהחלט נכון לשלב כאן גם את הנציגים שלהם, מאיה. גם בתחום החדשנות העירונית והבנייה החדשה, אהרוני מוביל את זה ברצינות רבה, בכל הנוגע לנגישות בחינוכים ובממ"דים שנבנים היום, ואנחנו ניקח את הדברים שעלו כאן ישירות לשם. לסיכום, אני מברך את כולכם. הנושאים שהעליתם חשובים לנו מאוד. מאיה, פגישה חשובה ביותר, כל הכבוד על היוזמה. אנחנו כאן לשירותכם, בכל שעה, וזה לחלוטין מתוך הבנה שהעבודה המשותפת שלנו נועדה לפני הכול להציל חיים.

עדי:

אני רוצה לציין שחלק מהנושאים שעלו כבר טופלו אצלנו ברמה מסוימת. במהלך המלחמה חילקנו שעונים ייעודיים לאנשים עם מוגבלות שמיעה. אני מבינה שזה אינו פתרון אידיאלי, אבל זה כן צעד שנקטנו כדי לתת מענה מיידי. גם בתחום הנגשת ציוד אנחנו פועלים, ובמידת הצורך אנחנו בקשר עם הארגונים הרלוונטיים. בכל

מקרה, אם עולים צרכים פרטניים, אני אאסוף אותם ואטפל בהם במסגרת היכולות שלנו.

אני חושבת שהדבר המרכזי שאני לוקחת מהמפגש הוא החשיבות של חיבור בין מערך החירום לבין מערך השירותים החברתיים ולמעשה גם גורמים נוספים בעירייה. צריך לבנות יכולת לתת פתרונות פרטניים לאנשים: בין אם באמצעות מתנדבים, סיירות מתנדבים, עובדי עירייה בעלי תפקיד בחירום או סיירים. כל מנגנון שיאפשר תגובה אישית ומותאמת. וזה חייב להיעשות בשיתוף הדוק עם המערכות החברתיות.

מאיה נורי שקד:

בהקשר של האירועים האחרונים במלחמה עם איראן, אנחנו מנסים לפתח גם פתרונות שלא יובילו שוב למצב שבו אנשים נאלצים לישון תקופה ארוכה במקלטים. אנחנו בוחנים אפשרויות כמו דירות נופשון או דירות מונגשות שיכולות לשמש מענה מיידי עבור מספר קטן מאוד של אנשים שזקוקים לפתרון כזה כבר בתחילת המלחמה. זו חלק מההיערכות שלנו כדי לשפר את המענה בפועל.

עדי:

אני רוצה לסיים ולהודות לכל מי שהשתתף ונשאר עד השעה המאוחרת. הייתה כאן שיחה חשובה מאוד, שעלתה מתוך המציאות המורכבת של המלחמה, עם החששות, הפחדים והפערים שנחשפו. תודה גדולה לדוד, שי, עדי, שי דיכטר, ולכל נציגי העירייה שנכחו, וכמובן גם לאיתי ולרפי שסייעו בארגון המפגש. נקיים תהליך סיכום פנימי ויכין פרוטוקול של הפגישה, ונבחן כיצד לקדם את הנושאים המהותיים שעלו כאן. במקביל נשלח סקר לגבי המפגשים הבאים של הפורום, ואני מבקשת שתענו עליו ותציעו נושאים שתרצו שנעסוק בהם – הרכבת הקלה, חופי הים, חניות, התחדשות עירונית, חינוך ועוד תחומים רבים שטרם נגענו בהם בהיבטי נגישות. תודה רבה לכולם, ותודה מיוחדת לדוד ולשי שנשארו איתנו עד עכשיו.

מאיה נורי שקד:

תום הדיון